

Sygn. akt I C 1351/17

Dnia 30 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant: Martyna Miczek

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa N. K. (1)

przeciwko L. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego L. K. na rzecz powódki N. K. (1) kwotę 364.000 zł (trzysta sześćdziesiąt cztery tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24.04.2017 roku do dnia zapłaty,

II. nakazuje ściągnąć od pozwanego L. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 19.220 zł (dziewiętnaście tysięcy dwieście dwadzieścia złotych złotych) tytułem kosztów postępowania,

III. zasądza od pozwanego L. K. na rzecz powódki N. K. (1) kwotę 12.892 zł (dwanaście tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Monika Świerad

Sygn. akt I C 1351/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 października 2019 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie powódka N. K. (1) domagała się zasądzenia od pozwanego L. K. kwoty 364.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24.04.2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kosztów postępowania zabezpieczającego toczącego się do sprawy I Co 189/17.

Motywuując pozew powódka podniosła, że posiadała znaczne oszczędności, które gromadziła przez całe życie. Część środków pieniężnych zdeponowała w banku (...) na lokacie a później na rachunku oszczędnościowym nr 35 1. (...). Czynności likwidacji lokaty i zdeponowania środków z lokaty na w/w rachunku oszczędnościowym dokonał najprawdopodobniej pozwany. Drugą część oszczędności ulokowała w banku (...) na rachunku nr (...). Pozwany posiadał dostęp do tych rachunków i dysponował bez jej wiedzy i zgody jej środkami przez dłuższy czas. Rachunku (...) pozwany używał na własne bieżące potrzeby, tj. np. płacił kartą za własne zakupy, opłacał ubezpieczenie samochodu. Przelewał środki powódki między rachunkami (należącymi do powódki oraz pozwanego), tak aby na bieżąco zasilać konto, do którego przypisana była karta płatnicza. Powódka jako osoba 85-letnia nie korzysta z bankowości internetowej, ani też nie płaciła kartą płatniczą/debetową. Wszystkich transakcji dokonywała gotówką. W dniu 12.08.2015r. pozwany przelał z rachunku w (...) Bank bez wiedzy i zgody powódki na rachunek (...) prowadzony w (...) Banku (...) środki w kwocie 100.000 zł. Miał do tego rachunku pełny dostęp w bankowości internetowej oraz dysponował odrębną kartą płatniczą. Na rachunku oszczędnościowym w (...) nr (...) pozwany pozostawił kwotę

134.048,05 zł, aby nadal korzystać swobodnie z tych środków. Co do rachunku prowadzonego przez (...) na początek 2016r. znajdowała się na nim kwota ponad 224.000 zł. Z pieniędzy tych powódka nie korzystała. Rachunek ten zasilala natomiast co miesiąc wypłacana przez ZUS emerytura powódki. Dopiero w ostatnich dniach stycznia 2017 roku, zupełnie przypadkiem wyszło na jaw, że pozwany bez wiedzy i zgody powódki korzysta z jej pieniędzy. Niestety, jak tylko L. K. dowiedział się, że powódka uzyskała już informację z banków odnośnie jego działań, ponieważ chciała upoważnić swoją córkę do rachunku bankowego, o czym poinformowano L. K., w dniu 1.02.2017r. pozwany przelał wszystkie środki z rachunków powódki na swój własny rachunek bankowy prowadzony w (...) Banku (...). I tak z rachunku prowadzonego w: (...) nr (...) przelał na swój rachunek kwotę 240.020 zł; a z rachunku w (...) Bank (...) przelał na swój rachunek kwotę 123.980 zł. Wraz z przelewem środków z rachunku w (...) pozwany pobrał również ostatnią wypłatę emerytury N. K. (1), pozostawiając ją bez środków bieżących do życia. Powódka bezskutecznie prosiła syna osobiście o zwrot pobranych kwot. Wystosowała również w dniu 22 kwietnia 2017r. pisemne wezwanie do zapłaty, które pozwany odebrał w dniu 24.04.2017r., jednak pozostało ono bez reakcji. Powódka dodała też, że pozwany co najmniej od kilku lat przyjął za źródło utrzymania jej pieniądze. Nie pracował, utrzymywał się jedynie ze świadczenia rentowego w wysokości ok. 600 zł. Pozwany przejął też majątek matki położony w Z. i O.. Umową darowizny z dnia 22 kwietnia 2015r. pozwany uzyskał udział w wysokości 1/2 części przysługujący powódce w nieruchomości położonej w Z., a stanowiącej działkę ew. nr 242/3. W tym samym dniu, tj. 22 kwietnia 2015r., pozyskał od powódki pełnomocnictwo notarialne co do drugiej nieruchomości stanowiącej w całości jej majątek osobisty, a położonej w O.. Chodziło m.in. o załatwienie urzędowych formalności, których powódka nie była w stanie samodzielnie wykonać z uwagi na swój wiek oraz planowany dłuższy pobyt u siostry za granicą. W marcu 2017 roku powódka dowiedziała się jednak, że L. K. w dniu 9.11.2015r. przeniósł - działając jej imieniem - na samego siebie w drodze darowizny własność nieruchomości w O. w oparciu o w/w pełnomocnictwo notarialne, nie informując o tym fakcie matki, czyniąc sobie darowiznę w tajemnicy przed powódką i resztą rodziny. Nie było też żadnych ustaleń w tym przedmiocie. Pełnomocnictwo to zostało natychmiast odwołane. Wg powódki działania pozwanego wskazują na to, że co najmniej od 2015r. obrał on za cel pozyskanie na swoją rzecz całego jej majątku. W momencie kiedy pozwany dowiedział się, że powódka zorientowała się w jego działaniach, natychmiast zaczął uciekać z majątkiem powódki i go ukrywać, tak aby utrudnić jego odzyskanie. Pierwszym krokiem było pobranie wszystkich środków pieniężnych ulokowanych na rachunkach bankowych powódki. Następnie zaś dokonał dalszego przeniesienia własności uzyskanych od powódki nieruchomości na rzecz swoich dzieci. Powódka odwołała uczynione na rzecz pozwanego darowizny z uwagi na rażącą niewdzięczność.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k.82-88) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm prawem przepisanych.

Motywuując swoje stanowisko pozwany zaznaczył, że większość środków jakie posiadała powódka były zgromadzone jeszcze za życia jej męża Z. K. (1) i należały do majątku wspólnego małżonków. W chwili obecnej powódka domaga się zwrotu całości kwoty, jaką posiadała nie uwzględniając przy tym, iż większość środków stanowi majątek spadkowy po zmarłym Z. K. (1). Pozwany dodał, że powódka nie jest w stanie samodzielnie i racjonalnie podejmować decyzji. To postępowanie jest wynikiem działań jego siostry - M. B. (1), która próbowała w związku z nieporadnością matki dokonać wypłaty pieniędzy z jego rachunku, o czym został poinformowany przez swoją siostrę mieszkającą na stałe w USA i dlatego też dokonał przelewu kwoty 123.980 zł z rachunku powódki w G. Banku. M. B. (1), korzystając ze stanu powódki, udała się z nią do banków i zaczęła wypłacać wszelkie zgromadzone środki, dążyła również do tego, aby powódka ustanowiła ją pełnomocnikiem do wspólnego konta stron, jednak bank odmówił dokonania tej czynności. O tym wszystkim pozwanego powiadomiła siostra. Wtedy pozwany w obawie przed dalszymi działaniami M. B., przelał w/w środki na swój rachunek. Kwota ta jest nadal do dyspozycji, pozwany jest w stanie w każdej chwili dokonać jej zwrotu, jednak musi to nastąpić w wyniku samodzielnej decyzji powódki, po dokonaniu działu spadku po zmarłym Z. K. (1). Pozwany zaznaczył również, iż kwota 123.980 zł winna zostać pomniejszona o kwotę 17.740 zł, bo o tyle więcej powódka wypłaciła z jego rachunku. Pozwany przyznał, że w dniu 12.08.2015 roku przelał z rachunku powódki w G. Banku na rachunek powódki w (...) Banku (...) kwotę 100.000 zł, co było konsekwencją podawania w mediach informacji o złej kondycji G. Banku, dlatego też powódka wspólnie z nim postanowili podzielić środki pomiędzy inny bank. Pozwany przyznał też, że kwotę 100.000 zł wpłacił ostatecznie na swój rachunek nr (...)... (...) i dysponuje nadal

kwotą 99.280,96 zł, ponieważ prowadzono przeciwko niemu egzekucję komorniczą. Powódka jednak wypłaciła z jego rachunku bankowego w dniu 2.02.2017 roku 70.000 zł i w dniu 3.02.2017 roku kwotę 47.740 zł. Reasumując powyższe z rachunku powódki nr (...) (...) (G. Bank) została przelana kwota 100.000 zł i po przeprowadzeniu wszystkich transakcji powódka (osobiście) wypłaciła gotówką łącznie kwotę 117.740 zł, a więc o 17.740 zł więcej. Bowiern na rachunku znajdowały się również pieniądze, które wpłacał na rzecz pozwanego komornik prowadzący egzekucję. Odnosząc się do wypłaty środków w kwocie 240.020 zł z rachunku o numerze: (...) to to pozwany przyznał, że dokonał takiej wypłaty, ale nie z rachunku, który należał do powódki, ale rachunku wspólnego stron postępowania, a środki należały do niego. Pozwany zaprzeczył, że żyje ze środków powódki. Pozwany zaznaczył, że nie dokonywał żadnych wypłat na swoją rzecz z rachunku wspólnego prowadzonego przez (...). Pozwany podważył też przedstawione w pozwie okoliczności dokonania przez powódkę darowizny w dniu 22.04.2015 roku i udzielenia w tej dacie pełnomocnictwa do rozporządzenia nieruchomością w O.. Pozwany podkreślił, że w 2015 roku powódka była w dużo lepszym stanie fizycznym i psychicznym niż jest obecnie, a rodzina wiedziała o dokonanych darowiznach. To teraz siostra pozwanego „manipuluje” matką i próbuje zmienić jej ówczesną decyzję.

Pismem z dnia 15.01.2018 roku (k. 100-103) powódka podniosła, że jest w stanie samodzielnie i racjonalnie podejmować decyzje. Pozwany nie udostępnił jej zagrabionych środków. Powódka dodała, że do 2017 roku prowadziła własną działalność gospodarczą - wynajem pokoi, sama prowadziła rachunki z gośćmi i rozliczała się z US. Powódka podkreśliła, że po śmierci męża pozwany ukrywał przed nią i rodziną fakt, że Z. K. (1) sporządził testament notarialny, gdy był w fatalnym stanie zdrowia tuż przed śmiercią. Wyszło to na jaw dopiero przy okazji ustalania wypłaconych przez pozwanego kwot oraz umów dotyczących przeniesienia własności nieruchomości należących do powódki. Z rozmowy z notariuszem Panią J. P. wynikało bowiem, że wie o takim testamencie. Według powódki testament ten jest nieważny, bo spadkodawca nie mógł swobodnie i świadomie rozporządzić swoim majątkiem. Powódka wyekspozowała, że przez te wszystkie lata od śmierci męża aktywnie prowadziła działalność gospodarczą. Wynajmowała pokoje, co przynosiło jej dochody. Przy niewielkich kosztach pozwalało to akumulować kapitał. Ponadto pozwany przyznał fakt pobrania środków pieniężnych z jej rachunków. Przynajmniej w części przyznaje też, że są to środki powódki. Podaje przy tym różne powody, dla których to uczynił. Pozwany zatem wie, że posiada pieniądze powódki. Twierdzi, że są one „do jej dyspozycji”, choć nie chce jej ich oddać, stawiając warunki do ich zwrotu. Powódka zaprzeczyła, by motywowała ją córka M. B. (1). Nie chodziła z nią po bankach, by wybrać pieniądze, bo była przekonana, że są ulokowane i wypracowują zysk z oprocentowania. Powódka przed wyjazdem do USA do drugiej z córek - B. R. (1) w styczniu 2017r., chciała upoważnić M. B. (1) do rachunku w (...) na wypadek „gdyby się coś stało”. Według powódki pozwany od 2015 roku zaczął „zarządzać” majątkiem matki bez jej autoryzacji. I tak dokonał zerwania lokaty, a następnie wypłaty środków pieniężnych. Pozwany obracał pobranymi od powódki pieniędzmi, bo skoro miał sprawy sądowe o zapłatę przeciwko osobom trzecim, to zapewne pożyczal te pieniądze „na procent”. Nie zmienia to faktu, że pieniędzmi tymi dysponował wedle własnego uznania i na własne cele bez wiedzy i zgody powódki. Powódka zaprzeczyła, aby miała wspólnie z pozwanym podjąć decyzję o „podzieleniu środków” z uwagi na podawaną w mediach informację o słabej kondycji banku (...). Do dnia dzisiejszego bank ten jest liderem na rynku i oferuje przy tym jeden z lepszych produktów, jeśli chodzi o oprocentowanie. Powódka dodała, że przelewu łącznej kwoty 364.000 zł dokonano 1 lutego 2017r., a zatem przed datą 2 i 3 lutego, na które powołuje się pozwany. Powódka ani tym bardziej M. B. (1) nie dokonywała żadnych wypłat wcześniej, co oznacza, że nie była to przyczyna pobrania pieniędzy przez pozwanego. Zresztą były to jej pieniądze, więc mogłaby je wybrać i nie powinno to mieć znaczenia dla pozwanego. Powódka dodała również, że jeśli chodzi o wypłatę środków w kwocie 240.020 zł z rachunku (...) (...), to została ona wypłacona z rachunku wspólnego stron, ale środki te nie należały do pozwanego. Pieniądze należały do powódki w całości, bo pozwany od wielu lat był rencistą i nie pracował. Wpływało tam też jej świadczenie emerytalne. Sam zaś fakt, że pozwany ustanowił się współposiadaczem rachunku nie znaczy, że pieniądze należały do niego. Z tego konta bankowego pozwany wybierał kilkakrotnie większe sumy pieniędzy w kwotach nawet po 10.000 zł tytułem jakoby „budowy” bądź przelewami nieautoryzowanymi przez powódkę. Istotnie od kilku lat pozwany miał dostęp do rachunków powódki. Nie znaczy to, że nie pobierał z nich środków. Nie dokonał przelewu całej kwoty oczywiście od razu, jednak pieniądze używał na swoje cele, co wynika chociażby z historii rachunków. Jeśli chodzi o zasilanie rachunku powódki, do którego przypisana była karta, istotnie zasilenia takie miały miejsce, co wynika z historii transakcji. Wynika z niej także, że środki te były wpięrow przelewane z drugiego rachunku powódki na konto

pozwanego, aby następnie zasilić w danym miesiącu „kartę” o daną kwotę. To samo dotyczyło operacji na rachunkach w banku (...), gdzie pozwany operował pieniędzmi powódki. Nie zmienia to faktu, że cały czas obrót obejmował środki powódki. A wydawane były one na cele pozwanego (płatności kartą, przelewy).

Na rozprawie w dniu 4.04.2018 roku - k. 197 pełn. powódki wskazał, że żądanie pozwu opiera o przepisy z czynów niedozwolonych, bezpodstawnego wzbogacenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka N. K. (1) matka pozwanego L. K., M. B. (1) i B. R. (1) wraz z mężem Z. K. (1) prowadziła w Z. pensjonat, wynajmując około 7 pokoi turystom pod adresem: Z. ul. (...) do (...) oraz pobierając opłaty za wyżywienie. Jej mąż prowadził dodatkowo restaurację, a powódka pracowała też w zakładach mięsnych. Małżonkowie czynili oszczędności z prowadzonej działalności gospodarczej.

(dowód: częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

N. i Z. K. (1) dysponowali nieruchomościami gruntowymi w Z. tj. dz. ewid (...). Postanowili za życia rozporządzić swoim majątkiem nieruchomością na rzecz swoich dzieci. Darowali pozwanemu i jego żonie H. K. umową z dnia 19.05.2000 roku dz. ewid (...) poł. w Z. przy ul. (...) do D. 13a, dla której Sąd Rejonowy w Zakopanem prowadzi księgę wieczystą nr (...) do majątku wspólnego. Działka nr (...) obj. KW (...) zabudowana domem mieszkalnym w wyniku podziału i rozporządzeń N. i Z. K. (1) w 1999 roku przypadła ich córce B. R. (1) przy zastrzeżeniu służebności mieszkania na rzecz N. i Z. K. (1). Działka nr (...) położona obj. KW (...) pozostała własnością N. K. (1) i jej męża Z..

(dowód: elektroniczne wydruki KW i wydruk mapy k.27-54, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

W 2000 roku Z. K. (1) zmarł, ale powódka N. K. (1) dalej prowadziła wynajem pokoi pod adresem: Droga do (...) w Z. (nieprzerwanie od 1992 do 30.09.2017 roku), nie przyrządzała jednak posiłków. Od lat dziewięćdziesiątych pobierała też emeryturę. Oszczędności gromadziła na lokalach lub rachunkach oszczędnościowych w bankach. Początkowo do wszystkich posiadanych kont bankowych upoważniła córkę M. B. (1), która się nią opiekowała. Powódka rokrocznie w USA odwiedzała córkę B. R. (1). Przebywała u córki najczęściej w okresie zimowym przez kilka miesięcy, pozostając na jej utrzymaniu. Przy prowadzeniu wynajmu pokoi pod adresem: Droga do (...), za zgodą B. R. (1) powódce pomagał pozwany i jego żona H., z którą powódkę od 2015 roku łączyły bardzo dobre relacje. Od 1.02.2009 roku synowa powódki H. K. zarejestrowała nawet własną działalność gospodarczą polegającą na wynajmie pokoi pod adresem: Droga do (...) w Z., którą prowadziła do 17.05.2016 roku i później od 28.12.2017 roku do 28.02.2018 roku.

Od 2015 roku to pozwany przejął opiekę nad powódką. Wtedy to powódka zdecydowała o zmianie pełnomocnika do posiadanych rachunków bankowych, wykreślając jako pełnomocnika córkę M. B. (1), a udzielając pełnomocnictwa pozwanemu.

(dowód: wydruk z (...) k. 108 i k. 193-195, informacje dotyczące kont bankowych powódki i pełnomocnictw do tych kont k. 130-133, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka A. B. k. 199 01:08:52, zeznania świadka G. S. k. 199 01:21:48, częściowo zeznania świadka H. K. k. 199-200 1:32:29, częściowo zeznania świadka Ł. K. k. 200/2 02:03:0, częściowo zeznania świadka T. B. k. 201 02:21:419, zeznania świadka M. S. (1) k. 201-202 02:43:23, zeznania świadka G. P. k. 202 03:03:37, częściowo zeznania świadka M. S. (2) k. 202/2 03:14:43, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

N. K. (1) posiadała lokatę oszczędności nr (...) do rachunku (...). N. K. (1) posiadała w G. Banku dwa rachunki bankowe: rachunek (...) i rachunek oszczędnościowy nr (...).

(dowód: historia rachunku bankowego nr (...) i nr (...) k. 7-15)

Pozwany L. K. był pełnomocnikiem powódki do w/w kont bankowych.

(okoliczności bezsporne)

N. K. (2) i L. K. byli również od 14.11.2008 roku współposiadaczami konta bankowego w (...) nr (...). Powódka i pozwany posiadali do tego konta dostęp drogą internetową oraz kartę płatniczą. Możliwości te wykorzystywał tylko pozwany. Powódka z uwagi na wiek i przyzwyczajenia nie korzystała z tego konta w sposób internetowy. Nie potrafiła się obsłużyć komputerem i włączyć Internetu. Nie wykorzystywała też karty płatniczej. Wszystkie transakcje gotówkowe wykonywała w banku osobiście. Podobnie operowała innymi kontami bankowymi w tym w G. Banku.

Na dzień 29.01.2016 roku na w/w koncie zgromadzone było 224.701,76 zł. Na konto to wpływała też co miesiąc emerytura powódki wypłacana przez ZUS w kwocie około 1270 zł miesięcznie. Na dzień 1.02.2017 roku na w/w koncie było zgromadzone 240.043,09 zł.

W dniu 14.04.2015 roku i w dniu 8.05.2015 roku L. K. przelał z w/w rachunku bankowego na swój rachunek bankowy nr (...) za każdym razem kwotę 10.000 zł w tytule wpisując „budowa”. W dniu 19.07.2011 roku wypłacił z w/w konta bankowego 10.000 zł

(dowód: historia rachunku bankowego (...) k. 16-20, umowa rachunku oszczędnościowego k. 94, potwierdzenia transakcji k. 134-138, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka A. S. k. 202-203 03:29:14, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

W dniu 31.07.2015 roku N. K. (1) przelała z rachunku (...) w G. Banku na rachunek oszczędnościowy w tym banku nr (...) kwotę 234.790,76 zł, pochodzącą z likwidacji lokaty nr (...).

W dniu 12.08.2015 roku pozwany dokonał przelewu kwoty 100.000 zł na założony powódce N. K. (1) w (...) Banku (...) rachunek nr (...). Następnie pozwany L. K. wypłacił 100.000 zł z tego rachunku w dniu 19.08.2015 roku i wpłacił je na swój rachunek bankowy w banku (...), a następnie w dniu 19.12.2015 roku na rachunek (...).

Pozwany posiadając pełnomocnictwo powódki do rachunku nr (...) od 3.08.2015 do 31.01.2017 przelewał na swój rachunek bankowy nr (...) drobne kwoty np.: w dniu 3.08.2015 roku kwotę 650 zł w tytule podając „na kartę”, w dniu 8.01.2016 roku przelał kwotę 2000 zł „na rachunki”, w dniu 16.02.2016 roku przelał 4500 zł „na adwokata i założenie sprawy”. Pozwany zasilał też w/w konto wpłatami np. kwotą 1000 zł podając w tytule operacji „G. bank oszczędnościowe”.

Pozwany L. K. wykonywał też operacje internetowe, przelewy między swoim kontem w Banku (...) a kontem powódki nr (...). Zasilał konto powódki niewielkimi przelewami ze swojego konta, a następnie wykorzystywał konto powódki do płatności kartą płatniczą, której używał na bieżące wydatki.

(dowód: historia rachunku bankowego nr (...) i nr (...) k. 7-15, potwierdzenie transakcji k. 89-90, pismo (...) Banku z dnia 8.12.2017 roku k. 91, historia rachunków bankowych pozwanego w (...) Banku (...) k. 185-187, umowy o rachunku bankowym k. 188-190)

Umową darowizny z dnia 22 kwietnia 2015r. zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. P. w Kancelarii Notarialnej w Z., Rep. A (...), powódka N. K. (1) darowała swój udział w wysokości 1/2 części w nieruchomości położonej w Z., a stanowiącej działkę ew. nr 242/3. Pozwany tą samą umową postanowił, że przedmiot darowizny będzie objęty majątkiem wspólnym jego i żony H. K.. W tym samym dniu powódka N. K. (1) udzieliła też pozwanemu pełnomocnictwa notarialnego Rep. A nr (...) uprawniającego do rozporządzania jej nieruchomością w O..

Umową darowizny z dnia 9.11.2015 roku zawartą w Kancelarii Notarialnej w Zakopanym przed notariuszem J. P. pozwany L. K. jako pełnomocnik powódki darował samemu sobie nieruchomości położoną w O. składająca się z dz. ewid. (...), (...), (...) i (...). KW (...). Pozwany tą samą umową postanowił, że przedmiot darowizny będzie objęty majątkiem wspólnym jego i żony H. K..

(dowód: umowa darowizny z dnia 22 kwietnia 2015r., Rep. A nr (...) k. 55-60 elektroniczny wydruk KW k. 45-54, umowa darowizny z dnia 9.11.2015 roku Rep A.(...)k. 58-61, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

Pozwany L. K. nie był w stanie zgromadzić żadnych oszczędności. Od 1989 roku nie pracował, był rencistą z powodu wypadku samochodowego. Pobierał po 600 zł mieszczące renty. Również jego żona poza pracą w hotelu (...) na początku związku małżeńskiego, po narodzinach 6-ciorga dzieci nie pracowała zawodowo, zajmowała się tylko wynajmem pokoi. Od 2017 roku pobiera emeryturę. Pozwany wraz z żoną na darowanej przez rodziców pozwanego działce przy znacznym wsparciu finansowym powódki rozbudował pensjonat pod adresem przy ul. (...) do (...) a, w którym w 2014 roku rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej - wynajmu pokoi. Dom ten pozwany remontował z pożyczanych środków i pieniędzy od powódki. Obawiając się konwencji podatkowych i kontroli skarbowych ustalił z powódką, że otworzą wspólne konto bankowe w banku (...). Konto to uruchomiono pod nr (...).

Pozwany rozrządzał według własnego uznania bez wiedzy i zgody powódki środkami finansowymi na rachunkach bankowych powódki, do których posiadał pełnomocnictwo oraz środkami pieniężnymi na wspólnym rachunku stron w Banku (...). Część środków tych przelewał między rachunkami bankowymi w różnych bankach. Część środków powódki zgromadzonych przez nią na indywidualnych kontach bankowych wykorzystywał do udzielania lichwiarskich pożyczek. Toczyły się przeciwko niemu postępowania egzekucyjne, wynikające ze spraw sądowych.

(dowód: historia rachunku bankowego nr (...) i nr (...) k. 7-15, historia rachunku bankowego (...) k. 16-20, wydruk z (...) k. 191, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka A. B. k. 199 01:08:52, zeznania świadka G. S. k. 199 01:21:48, częściowo zeznania świadka H. K. k. 199-200 1:32:29, częściowo zeznania świadka Ł. K. k. 200/2 02:03:09, częściowo zeznania świadka T. B. k. 201 02:21:419, częściowo zeznania świadka M. S. (2) k. 202/2 03:14:43, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254 częściowo zeznania powódki k. 230-233)

Do końca stycznia 2017 roku powódka mieszkała w domu przy ul. (...) do (...). Była samodzielna, pomagał jej pozwany. Z początkiem 2017 roku relacje między stronami pogorszyły się. W dniu 24.01.2017 roku powódka obchodziła huczne urodziny w restauracji w Z.. Świątowała ze wszystkimi swoimi dziećmi. Pozwany podczas tej uroczystości upił się i wulgarnie odnosił się do siostry M. B. (1) i powódki. Twierdził, że powódka nie posiada już żadnego majątku. Po tym incydencie powódka inspirowana przez M. B. (1) udała się do banków gdzie posiadała rachunki bankowe m.in. do banku (...). Powódka zdecydowała o tym, że ponowienie upoważni M. B. (1) jako pełnomocnika do swoich kont bankowych. W Banku (...) udzielono im jednak informacji, że do udzielenia pełnomocnictwa konieczna jest zgoda drugiego współposiadacza konta nr (...) L. K.. Powódka pod wpływem córki pozyskała z banku historię transakcji, z których wynikało, że pozwany używał tego konta i dokonywał wypłat na swoje konta osobiste. Powyższą informacją M. B. i powódka podzieliły się w rozmowie telefonicznej z B. R. (1), która pod koniec stycznia 2017 roku zatelefonowała do pozwanego z pretensjami, że wykorzystuje środki finansowe powódki na swoje cele.

Od tego czasu powódka pozostaje pod opieką M. B. (1) i z nią mieszka.

(dowód: częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka A. B. k. 199 01:08:52, częściowo zeznania świadka H. K. k. 199-200 1:32:29, częściowo zeznania świadka T. B. k. 201 02:21:419, zeznania świadka A. S. k. 202-203 03:29:14, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233)

W wyniku tej rozmowy w dniu 1.02.2017 roku pozwany L. K. przelał z rachunku nr (...) powódki w G. Banku kwotę 123.980 zł na swój rachunek w (...) Banku (...), chcąc uniemożliwić powódce, która działa pod silnym naciskiem M. B. (1) wybranie tych pieniędzy, które według pozwanego i tak przejęłaby M. B. (1) (okoliczność przyznana przez pozwanego w odpowiedzi na pozew).

W dniu 1.02.2017 roku pozwany L. K. przełał z rachunku powódki w (...) nr (...) kwotę 240.020 zł na swoje konto bankowe w (...) Banku (...), wpisując w przelewie tytuł „budowa”.

(dowód: historia rachunku bankowego nr (...) i nr (...) k. 7-15, historia rachunku bankowego (...) k. 16-20)

W dniu 2.02.2017 roku powódka N. K. (1) dysponując pełnomocnictwem do rachunku pozwanego nr (...) w (...) Banku (...) wypłaciła kwotę 70.000 zł, a w dniu 3.02.2017 roku kwotę 47.740 zł. Pieniądze te powódka wpłaciła na swoje indywidualne konto, a następnie przełała na konto córki M. B. (1) w Banku (...) tytułem darowizny.

(dowód: potwierdzenia transakcji k. 92-93, historia rachunków bankowych pozwanego w (...) Banku (...) k. 185-187, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, częściowo zeznania pozwanego L. K. k. 293-298)

W dniu 21.03.2017 roku powódka złożyła w formie aktu notarialnego oświadczenie o odwołaniu pełnomocnictwa udzielonego pozwanemu w dniu 22.04.2015 roku. Zainicjowała również przeciwko niemu sprawy sądowe o odwołanie darowizn.

(okoliczności niesporne, oświadczenie z dnia 21.03.2017 roku Rep (...) k. 61)

W dniu 6.06.2017 roku pozwany L. K. i jego żona H. K. zawarli ze swoimi dziećmi: M. S. (2) i Ł. K. umowę dożywocia, w ramach której przekazali im przysługujący im udział w wysokości 1/2 części w nieruchomości położonej w Z., a stanowiącej działkę ew. nr 242/3 obj. KW (...), przy zapewnieniu dożywotniego utrzymania z art. 908 k.c.

W dniu 6.06.2017 roku pozwany L. K. i jego żona H. K. zawarli z córką A. K. umowę dożywocia, w ramach której przekazali jej przysługującą im własność w nieruchomości położonej w O., obj KW (...), przy zapewnieniu dożywotniego utrzymania z art. 908 k.c.

(dowód: elektroniczny wydruk KW k. 45-54 i k. 62-74)

Powódka pod wpływem córki M. B. (1) starała się rozmawiać z pozwanym na temat zwrotu wybranych środków pieniężnych, ale bezskutecznie.

Pismem z dnia 22.04.2017 roku powódka N. K. (1) wezwała pozwanego L. K. do zwrotu kwoty 123.980 zł pobranej z G. Banku i kwoty 240.020 zł pobranej z Banku (...) w trybie natychmiastowym. Wezwanie to pozwany odebrał 24.04.2017 roku.

Pismem z dnia 15.09.2017 powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika ponowiła wezwanie do zapłaty pozwanego, domagając się zwrotu kwoty 364.000 zł na wskazany rachunek bankowy. Wezwanie powyższe doręczono pozwanemu w dniu 20.09.2017 roku.

Powyższe wezwania okazały się bezskuteczne.

(dowód: wezwanie z dnia 22.04.2017 roku z dowodem nadania i odbioru k. 21-23, wezwanie do zapłaty z dnia 15.09.2017 roku z dowodem doręczenia k. 24-26, częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka B. R. (1) k. 246-254, częściowo zeznania powódki k. 230-233)

W dniu 20.09.2017 roku w Sądzie Rejonowym w Zakopanem zarejestrowano ds. I Ns 632/17 wnioski N. K. (1), M. B. (1) i B. R. (1) o stwierdzenie nabycia spadku po Z. K. (1). Wnioskodawczynie podkreślały, że w 2017 roku dowiedziały się o tym, że spadkodawca w dniu 30 czerwca 2000 roku, sporządził testament notarialny, w którym do całości spadku powołał swojego syna L. K. i synową H. K.. Wnioskodawczynie zakwestionowały ważność tego testamentu z uwagi na stan zdrowia spadkodawcy i zaawansowanie choroby, co sprawiło, że sporządzając testament był w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji. Na rozprawie w dniu 15.02.2018 roku dokonano otwarcia i ogłoszenia testamentu. W toku tego postępowania przeprowadzono opinię sądowo-psychiatryczną, z której wynika, że w czerwcu 2000 roku Z. K. (1) wykazywał zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem mózgu przez schorzenia

somatycznie. W dniu 30.06.2000 roku znajdował się w stanie wyłączającym zdolność do swobodnego i świadomego powzięcia decyzji i wyrażenia woli. Sprawa ta nie została prawomocnie zakończona.

(dowód: dokumentacja leczenia Z. K. k. 110-126, opinia sądowo-psychiatryczna z opinią uzupełniającą k. 311-312, w aktach związkowych I Ns 632/17 w kserokopii: wniosek, protokół rozprawy z dnia 15.02.2018 roku)

Powódka liczy 87 lat. Jest samodzielna cierpi na cukrzycę insulinozależną i nadciśnienie. Pozostaje w stałym leczeniu. Według zaświadczenia lekarskiego z dnia 10.10.2018 roku wydanego przez lekarza chorób wewnętrznych i specjalistę (...) powódka N. K. (1) logicznie odpowiada na pytania, jej koncentracja jest odpowiednia do wieku.

W dniu 22.11.2017 roku powódka napisała list do pozwanego, żądając od niego by nie utrudniał jej prawa dożywotniego zamieszkiwania w budynku przy ul. (...) do (...) w Z. oraz swobodnego dojścia lub dojazdu do tej posesji, ponieważ zamykał jej bramę wjazdową na kłódkę. Powyższe było powodem interwencji policji. Powódka skarżyła się także, że pozwany okradł ją z całego dorobku życia.

Powódka zdaje sobie sprawę, z tego że pozwany pobrał jej pieniądze z kont bankowych i że toczy się w tym przedmiocie postępowanie sądowe. Wie również o sprawie sądowej dotyczącej odwołania darowizny nieruchomości położnych w O. i Z..

(dowód: zaświadczenie lekarskie k. 104, list powódki z dnia 22.01.2017 roku k. 105-107 częściowo zeznania świadka M. B. (1) k. 198 00:26:49, zeznania świadka A. B. k. 199 01:08:52, częściowo zeznania świadka H. K. k. 199-200 1:32:29, nagrania rozmów z powódką k. 283 i k.302)

Na wniosek powódki postanowieniem z dnia 10 października 2017r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu udzielił jej zabezpieczenia roszczenia o zapłatę kwoty 364.000 zł przeciwko L. K. w ten sposób, iż na czas trwania przyszłego postępowania do czasu jego prawomocnego zakończenia:

1) dokonał zajęcia wierzytelności z rachunków bankowych L. K., w tym wierzytelności z rachunku bankowego prowadzonego na jego rzecz przez (...) Bank (...);

2) obciążył nieruchomość będącą własnością L. K. stanowiącą działki ew. (...) o powierzchni 0,0368 ha objętą księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Zakopanem hipoteką przymusową do kwoty 364.000 zł. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni N. K. (1) uprawdopodobniła roszczenie pieniężne w stosunku do L. K. o zapłatę kwoty 364 000 zł, ponieważ przekonująco przedstawiła, iż przysługuje jej roszczenie przeciwko uczestnikowi o zapłatę tej kwoty, gdyż jej syn najprawdopodobniej przekroczył zakres swojego umocowania do jej kont bankowych i zadysponował jej pieniędzmi nie mając na to jej zgody matki, co determinują twierdzenie, iż L. K. bezpodstawnie zbożcił się kosztem wnioskodawczyni. SO uznał też, że wnioskodawczyni uprawdopodobniła interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Na skutek zażalenia pozwanego Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z dnia 5.02.2018 roku ds. I ACz 22/18 zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że: udzielił zabezpieczenia roszczenia uprawnionej N. K. (1) o zapłatę kwoty 364 000 zł przez obowiązanego L. K., w ten sposób, że dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego L. K., prowadzonego przez (...) Bank (...) do kwoty 123 980 zł, a w pozostałym zakresie wniosek oddalił. SA uwzględnił twierdzenia obu stron zwarte we wniosku i zażaleniu oraz piśmie procesowym wnioskodawczyni. Zaznaczył, że treść ich wzajemnie sprzecznych depozycji wskazuje, że pomiędzy stronami istnieje bardzo ostry spór, który nakazuje szczególną ostrożność przy podejmowaniu oceny wiarygodności mającego być chronionym roszczenia N. K. (1). Uznał jednak, że z twierdzeń samego obowiązanego zawartych w zażaleniu, wynika że wypłacił, nie będąc do tego upoważniony z rachunku bankowego matki, prowadzanego przez (...) Bank SA kwotę 123 980 zł, a motyw tej czynności pozostają prawnie irrelewantne. Dlatego udzielił zabezpieczenia tylko do tej kwoty, uznając roszczenia za uprawdopodobnione częściowo.

(dowód: w aktach sprawy I Co 189: postanowienie SO z dnia 10.10.2017 roku k. 69-70, postanowienie SA z dnia 5.02.2018 roku k. 148-153)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony i zalegających w aktach związkowych, których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu.

Do ustaleń faktycznych nie wniosły internetowe informacje o warunkach otwarcia kont oszczędnościowych z k. 127-129

Zeznania świadka M. B. (1) córki powódki, osoby zajmującej się powódką i mającej na nią największy wpływ, zainteresowaną w rozstrzygnięciu tej sprawy Sąd ocenił bardzo ostrożnie. Oceniając zeznania świadka Sąd zwrócił uwagę, że miał on tendencję do wyrażania własnych osądów. Ponadto starał się za twierdzeniami pozwu powtórzyć ważne dla sprawy okoliczności faktyczne, których nie potrafiła odtworzyć sama powódka. Zeznania tego świadka w znaczącej części pozostawały jednak zbieżne z zeznaniami świadka B. R. (1), dlatego podzielono je częściowo.

Również zeznania świadka T. B. Sąd uznał za częściowo wiarygodne. Świadek jako mąż córki powódki M. B. (1) najwięcej informacji posiadał tylko ze słyszenia albo od powódki albo od żony. W tym zakresie nie był wiarygodny.

Zeznania świadka A. B., G. S., M. S. (1), G. P. Sąd uznał za wiarygodne. Świadkowie przedstawili obecny stan zdrowotny powódki oraz to w jakich okresach opiekowały się nią poszczególne dzieci. Nie znali jednak szczegółów dotyczących oszczędności powódki i pozwanego, ich kont bankowych, wypłat pieniędzy.

Zeznania świadka H. K., Ł. K. i M. S. (2) Sąd również podzielił tylko częściowo. Świadek H. K. jako żona pozwanego, świadek Ł. K. - syn pozwanego oraz świadek M. S. (2) jako córka pozwanego przedstawili okoliczności istotne dla niniejszej sprawy z perspektywy pozwanego, umniejszając np. wysokość oszczędności powódki i możliwości dochodowe jakie osiągała z wynajmu pokoi. Całkowicie niewiarygodnie świadek H. K. zrelacjonowała przebieg rozmowy telefonicznej pozwanego z B. R. (1) z końca stycznia 2017 roku. Świadkowie nieprawdziwie przedstawili to skąd pozwany dysponował środkami na remont swojego domu, zaprzeczając by brał pieniądze na ten cel od powódki, a powyższe wynika m.in. z historii transakcji bankowych. Świadkowie próbowali też fałszywie racjonalizować wypłatę środków pieniężnych dokonanych przez pozwanego wymienionych w pozwie, sugestiami B. R.. Temu zaprzeczyła B. R., opisując faktyczny przebieg rozmowy telefonicznej z pozwanym bratem, a jej zeznania Sąd w całości podzielił, nie znajdując żadnych podstaw do ich kwestionowania.

Zeznania świadka A. S. pracownika banku (...) Sąd w pełni podzielił, gdyż świadek przedstawiła szczegółowo w jakich okolicznościach powódka stawiała się w banku w styczniu 2017 roku.

Zeznania powódki Sąd ocenił jako wiarygodne częściowo. Oceniając zeznania powódki Sąd miał na uwadze jej stan zdrowia, wiek i pewną nieporadność, zapominanie i męczliwość. Zeznaniami tym z uwagi na zmienność, chaotyczność, małą dokładność, nie mógł zatem dać pełnej wiary. Niemniej jednak powódkę Sąd ocenił jako osobę szczerą.

Zeznania pozwanego Sąd uznał za wiarygodne tylko w tej części, w której korespondują z dowodami z dokumentów i osobowymi dowodami z zeznań świadków i powódki, które Sąd uwzględnił. Przede wszystkim pozwany zeznał zgodnie z zajęтым w toku tej sprawy stanowiskiem procesowym, w zasadzie powtarzając argumenty zawarte w pismach procesowych. Pozwany w swoich zeznaniach starał się przede wszystkim usprawiedliwić wybranie środków finansowych powódki. Uwypuklał niewiarygodnie, że w zasadzie to powódka wymogła na nim to aby został współwłaścicielem jednego z kont bankowych i pełnomocnikiem do konta w G. Banku. Tymczasem jak wynika z okoliczności tej sprawy założenie wspólnego konta w banku (...) odbyło się z jego inicjatywy, bo przy braku ewidencjonowanych dochodów, miałyby trudności w rozliczaniu z Urzędem Skarbowym. Pozwany niewiarygodnie przedstawiał też, że powódka nie miała zdolności dochodowych, a z wynajmu pokoi nie osiągała większych wpływów. Podkreślał też rolę ojca w zdobyciu oszczędności, podczas gdy od 2000 roku ten już nie żył. Pozwany w swoich zeznaniach miał też tendencje do zapominania o bardzo istotnych kwestiach dotyczących sprawy spadkowej po ojcu, wysokości kosztów poniesionych na remont swojego domu i domu zajmowanego przez powódkę, które były dla

niego niewygodne. Ekspozował za to mniej istotne szczegóły z przeszłości, co wyraźnie świadczy o tendencyjności i wybiórczości jego zeznań i podważa jego prawdomówność. Pozwany zataił m.in. na czyim koncie zdeponował część środków zabranych powódce. Uwypuklał zły stan psychiczny powódki jej demencję, nieorientowanie w niniejszym procesie, wykorzystując jest starszy wiek i pewną nieporadność.

W ustaleniach faktycznych Sąd uwzględnił też przedłożone przez strony nagrania rozmów z powódką, które dokumentują jest stan psychiczny na jesień 2019 roku. Oceniając te dowody Sąd zważył, że powódka nie została poinformowana o dokonaniu nagrania przez pozwanego, natomiast poinformowano ją o wykonaniu nagrań przez córki. Powyższe mogło mieć wpływ na sposób wykonania nagrania, i formułowania pytań do powódki i jej wypowiedzi. Nie budziło wątpliwości w tej sprawie, że powódka jest osobą w podeszłym wieku, nieporadną wymagającą pomocy. Nawet przy przesłuchaniu w miejscu zamieszkania, które przeprowadził Sąd ujawniono dużą męczliwość powódki i jej pewną sztywność w myśleniu. Aby uzyskać adekwatne odpowiedzi, powódka wymagała nakierowania. Tak należało też oceniać przedłożone przez pozwanego nagranie rozmowy z matką, które tylko częściowo dokumentują stan powódki. Nagrania przedłożone przez pełn. powódki przy naprowadzeniu powódki na konkretny temat oddawały natomiast, iż posiada ona zorientowanie w tym, że pozwany wybrał jej pieniądze i o tym, że w tym przedmiocie toczy się sprawa w sądzie. Także z nagrania pozwanego wynika, że powódka wie o toczących się sprawach sądowych, które założyła pod wpływem córki. Na nagraniu pozwanego w zasadzie zakrzyczano powódkę pretensjami dotyczącymi jej inicjatywy sądowych. Nie można było zatem, bez uwzględnienia wieku powódki oraz konfliktu rodzinnego jaki panuje pomiędzy dziećmi powódki w tym z pozwanym interpretować w sposób dosłowny jej wypowiedzi z nagrania przedłożonego przez pozwanego.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlega uwzględnieniu.

Na wstępie Sąd za bezzasadny uznał zarzut pozwanego, który podważając powództwo wskazywał na to, że oszczędności powódki zgromadzone na kontach bankowych z których dokonał przelewu wchodziły do majątku wspólnego jej i zmarłego męża Z. K. (1). Przedmiotowe postępowanie nie jest postępowaniem o dział spadku po zmarłym Z. K. (1). Dotyczy natomiast kwestii wypłat przez pozwanego kwot z rachunku wspólnego stron w Banku (...) i rachunku osobistego powódki w G. Banku, do którego pełnomocnictwo posiadał pozwany. Podniesiony przez pozwanego zarzut był bezprzedmiotowy dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

Powódka wywodziła swoje roszczenie wobec pozwanego o zapłatę kwoty 364.000 zł odwołując się do dwóch wypłat środków pieniężnych jakich pozwany dokonał:

1. w dniu 1.02.2017 roku na kwotę 123.980 zł z konta indywidualnego powódki w G. Banku (...), do którego posiadał pełnomocnictwo
2. w dniu 1.02.2017 roku na kwotę 240.020 zł z konta wspólnego stron w banku (...).

Mając na uwadze fakt, że tylko pierwsze z w/w kont było kontem indywidualnym powódki, a drugie wspólnym kontem bankowym stron roszczenie dotyczące zapłaty kwoty 240.020 zł należy analizować oddzielnie.

Odnosząc się do żądania powódki dotyczącego zapłaty kwoty 123.980 zł jakie pozwany pobrał z jej indywidualnego konta w G. Banku to zasługiwało ono na uwzględnienie w całości. Pozwany był jedynie pełnomocnikiem powódki do w/w konta bankowego - okoliczność bezsporna. Istota pełnomocnictwa wynika z art. 95 i 96 k.c. i polega na upoważnieniu pełnomocnika do działania w imieniu i ze skutkami dla mocodawcy. W treści pełnomocnictw bankowych (treści pełnomocnictwa pozwanego w przedmiotowej sprawie nie przedłożono) najczęściej istnieje upoważnienie do poboru z kont bankowych środków finansowych, co jednak nie jest równoznaczne z upoważnieniem do zatrzymania tych środków dla siebie jako darowizny przez pełnomocnika. U podstaw stosunku pełnomocnictwa leży zaufanie, wyrażające się w założeniu, że podmiot upoważniony do działania w imieniu i na rzecz innej osoby będzie realizował znaną mu wolę tej osoby, a co najmniej działał w zgodzie z jej interesami.

W toku niniejszej sprawy pozwany przyznał, że bez zgody powódki wybrał pieniądze z jej konta indywidualnego w G. Banku na kwotę 123.980 zł, tylko po to by uniemożliwić do nich dostęp siostrze M. B. (1), która przejęła opiekę nad powódką. Dokonując wypłaty bez polecenia mocodawczyni, następnie nie zwracając tych pieniędzy na jej żądanie, pozwany dopuścił się czynu niedozwolonego na jej szkodę i jego zachowanie wypełniło znamiona deliktu - art. 415 k.c.

Według treści art. 415 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przesłankami odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego są szkoda, czyn sprawczy noszący znamiona winy oraz związek przyczynowy pomiędzy tym czynem a szkodą. Wystąpienie z roszczeniem odszkodowawczym wymaga wykazania przez powoda istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności strony pozwanej. Zgodnie z artykułem 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z powołanego przepisu wynika jedna z naczelnych zasad procesu sądowego polegająca na tym, że dowód wykazania prawdziwości określonego faktu obciąża tego, kto się na dany fakt powołuje, dla uzasadnienia dochodzonego przed sądem prawa.

Czyn sprawcy według art. 415 k.c., rodzi odpowiedzialność cywilną, gdy posiada pewne właściwości, cechy, zwane znamionami, odnoszące się do jego strony przedmiotowej i podmiotowej. Znamiona niewłaściwości postępowania od strony przedmiotowej określa się pojęciem bezprawności czynu, natomiast od strony podmiotowej określa się jako winę w znaczeniu subiektywnym. Bezprawność stanowi zatem przedmiotową cechę czynu sprawcy a oznacza ujemną ocenę porządku prawnego o zachowaniu się sprawcy szkody. Według ugruntowanego w doktrynie i judykaturze stanowiska, które podziela tut. Sąd, bezprawność w kontekście art. 415 k.c. polega nie tylko na przekroczeniu mierników i wzorców wynikających z wyraźnych przepisów, zwyczajów ale polega także na naruszeniu zasad współżycia społecznego (zob.m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1999 r., II CKN 499/98, niepubl.; z dnia 13 czerwca 2001 r., II CKN 532/00, niepubl.; 13 lutego 2004 r., IV CK 40/03, niepubl.; z dnia 20 stycznia 2009 r., II CSK 423/08, niepubl.; z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 287/09, OSP 2012/1095; z dnia 17 lutego 2011 r., z dnia 6 grudnia 2012 r., I CSK 559/10, niepubl.; z dnia 1 maja 2012 r., IV CSK 579/11, niepubl.; z dnia 6 lutego 2014 r., I CSK 201/2013, niepubl.).

Pozwany pobranej sumy 123.980 zł nie przekazał matce, zatem jego zachowanie nosiło znamiona zachowania bezprawnego i zawinonego, gdyż było sprzeczne z wolą mocodawcy. Tymczasem występowanie w imieniu mocodawcy immamentnie wiąże się z obowiązkiem realizowania przez pełnomocnika woli mocodawcy a w każdym razie nie powinien on podejmować czynności w imieniu mocodawcy sprzecznych z jego wolą rzeczywistą lub domniemaną, chociażby mieściło się to w zakresie udzielonego pełnomocnictwa (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2008 r., sygn. akt I CSK 362/07). O nadużyciu pełnomocnictwa można mówić, gdy pełnomocnik działa wprawdzie w granicach umocowania, ale postępuje wbrew rzeczywistej lub hipotetycznej woli mocodawcy (tak m. in Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 listopada 2012 r., sygn. akt V CSK 568/11). W okolicznościach sprawy pozwany w ramach udzielonego mu pełnomocnictwa był uprawniony do dokonywania operacji na rachunkach powódki, ale poczyniona przez niego wypłata nie była zgodna z jej wolą. Pozwany przywłaszczył sobie pobraną kwotę kosztem powódki, nie zwracając jej mimo wezwania.

W wyniku działania pozwanego niezgodnie z wolą mocodawczyni powstała szkoda w jej majątku na kwotę 123.980 zł. Działanie to miało charakter bezprawnego bowiem było niczym nieusprawiedliwione, a pozwany nie dysponuje tytułem prawnym do zatrzymania pieniędzy. Ponadto jego działanie miało charakter zawinonego, albowiem stanowiło świadomą decyzję pozwanego. Pomiędzy szkodą a działaniem istniał związek przyczynowo - skutkowy. Stan faktyczny podany dla uzasadnienia żądania powódki, wyczerpuje także przesłanki z art. 405 k.c.

Odnosząc się do żądania powódki dotyczącego zapłaty kwoty 240.020 zł jakie pozwany pobrał ze wspólnego konta stron w (...) to w ocenie Sądu również zasługiwało ona na uwzględnienie w całości na podstawie art. 405 k.c.

Jak wykazało niniejsze postępowanie rachunek bankowy nr (...) w (...) był wspólnym rachunkiem stron. Pozwany jako współposiadacz tego konta był uprawniony do wypał z niego określonych przez siebie kwot, bez potrzeby uzyskiwania zgody powódki, gdyż umowa rachunku bankowego nie zawierała w tym przedmiocie żadnych ograniczeń. Tymczasem

zgodnie z art. 51a. ustawy prawo bankowe w przypadku rachunku wspólnego prowadzonego dla osób fizycznych, o ile umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej:

- 1) każdy ze współposiadaczy rachunku może dysponować samodzielnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku;
- 2) każdy ze współposiadaczy rachunku może w każdym czasie wypowiedzieć umowę ze skutkiem dla pozostałych współposiadaczy.

Działanie pozwanego polegające na wypłacie w dniu 1.02.2017 roku ze wspólnego konta stron kwoty 240.020 zł nie było bezprawne co wyklucza zastosowanie art. 415 k.c.

Zawarcie umowy wspólnego konta bankowe dla dwóch współposiadaczy prowadzi do powstania współwłasności łącznej środków zgromadzonych na tym koncie i niemożliwości rozliczenia współposiadaczy przed zakończeniem stosunku umownego- umowy wspólnego rachunku bankowego. Podkreślenia jednak wymaga, że powódka w tej sprawie nie domaga się rozliczenia wspólnego rachunku bankowego stron. Dochodziła od pozwanego zapłaty kwoty 240.020 zł którą wypłacił już ze wspólnego konta bankowego, a która nie należała do niego.

Podkreślenia wymaga, że na rachunku wspólnym współposiadaczy mogą być gromadzone środki pieniężne pochodzące z różnych źródeł. W szczególności mogą one pochodzić z majątku odrębnego każdego z nich. Kwestia pochodzenia środków pieniężnych z konkretnego źródła, nie jest oznaczona w umowie rachunku bankowego, bo pozostaje dla banku całkowicie bez znaczenia, stanowiąc jednolitą masę majątkową. Nie zmienia to jednak faktu, tak jak w niniejszej sprawie, że strony jako współposiadacze wspólnego konta bankowego z majątków odrębnych zasilali konto wspólne. A w zasadzie czyniła to tylko powódka z wypłacanej co miesiąc emerytury i oszczędności, które gromadziła z prowadzenia działalności gospodarczej przez wiele lat. Pozwany natomiast nie wpłacał na wspólne konto, żadnych swoich środków pieniężnych, ponieważ nie było go na to stać. Obracał natomiast środkami pieniężnymi powódki, znajdującymi się na innych kontach, do których posiadał dostęp, dokonując okazjonalnych wpłat na powyższe konto bankowe.

W ocenie Sądu do tak sformułowanego żądania powódki należy zastosować art. 405 k.c., który stanowi, że kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe - do zwrotu jej wartości. Nie ulega bowiem wątpliwości, że pozwany wybrał ze wspólnego konta stron środki pieniężne, których na to konto nie wpłacił, kosztem powódki i jej szkody majątkowej. Jego zachowanie wyczerpało zatem przesłanki z art. 405 k.c. Ponadto w wyroku z dnia 21 marca 2007 r., I CSK 458/06, LEX nr 253397, Sąd Najwyższy wskazał, że formuła instytucji bezpodstawnego wzbogacenia jest tak szeroka, że pozwala ją rozumieć jako ogólną zasadę, że nikt nie powinien się bogacić bezpodstawnie kosztem drugiego.

W tych okolicznościach Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki łącznie kwotę 364.000 zł.

Ustawowe odsetki za opóźnienie o zasądzonych wyrokiem kwot na podstawie art. 455 i art. 481 k.c. Sąd zasądził od dnia 24.04.2017 roku, bowiem wtedy pozwany odebrał wezwanie do zapłaty, wystosowane przez powódkę z żądaniem natychmiastowego zwrotu pobranych z banku kwot.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do art. 98 k.p.c. Nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz SP opłatę od pozwu od zasądzonych roszczenia w kwocie 18.200 zł i 1020 zł tytułem wynagrodzenia za przejazd na przesłuchanie powódki i pozwanego z mocy art. 113 ust 1 uksc. Ponadto Sąd zasądził od pozwanego jako przegrywającego postępowanie na rzecz powódki koszty zastępstwa procesowego w taryfowej wysokości 10800 zł i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Sąd orzekł też o kosztach postępowania zabezpieczającego na podstawie art. 745 §1 kpc w zw. z art. 98 k.p.c., uwzględniając jednak, że ostatecznie wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia uwzględniono tylko częściowo, co do zabezpieczenia przez zajęcie rachunku bankowego do kwoty 123.980 zł. W związku z powyższym Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki zwrot opłaty od wniosku o zabezpieczenie w wysokości 50 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w tym postępowaniu stosując najbardziej zbliżone stawki określone w § 8 ust 1 pkt

7 Rozp. Min. Spr. z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, który stanowi, że stawki minimalne wynoszą w sprawach: egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości - 50% stawki obliczonej na podstawie § 2, a przy egzekucji innego rodzaju - 25% tej stawki tj. 1350 zł (25% ze stawki 5400 zł, skoro zabezpieczenia) oraz kwotę 675 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym na podstawie §10 ust 2 pkt 2 cyt rozporządzenia.

SSO Monika Świerad